

І. П. Ковальчук

Зовнішні Карпати

ЗОВНІШНІ КАРПАТИ 1. Геоморфологічна область гірської країни Українських Карпат, у межах Львівської, Івано-Франківської і Чернівецької областей. З. К. простягаються з Пн. Зх. на Пд. Сх. смугою завдовжки 260–280 км і завширшки 30–40 км. Від Передкарпаття відокремлені уступом з віднос. вис. 200–400 м. У складі зовн. смуги Укр. Карпат виділяють Бескиди Східні, Горґани і Покут.-Буковин. Карпати, які межують з Вододіл.-Верховин. Карпатами. Для Покут.-Буковин. Карпат і Бескидів характерні переважно м'які риси будови їхньої поверхні та асиметр. куполоподібні вершини. Середньогірні хребти Горґан характеризуються домінуванням крутих схилів з кам'яними розсипищами, гострих гребенів повздовжніх хребтів та розчленуванням поверхні глибоковрізаними річк. долинами. Переважні вис. 800–1000 м, макс. – 1836 м (г. Сивуля-Велика). З. К. являють собою систему низько- і середньогірних асиметр. хребтів, сформов. флішовими відкладами. Геоструктурно відповідають Скибовому покриву і Кроснен. зоні. Поверхня З. К. дронується системою поперечних річк. долин Стрию, Свічі, Пруту, Черемошу, Серету і повздовжніх, вироблених їхніми допливами. Розвинені зсуви, селеві та ерозійні процеси.

2. Природний регіон фізико-географічної країни Карпат, який поділяється на низькогірно- та середньогірно-скибову області і характеризується вертикальною поясністю ландшафтів. Осн. ландшафтні місцевості: низькогірно-горбисті з буроземно-підзолистими оглеєними ґрунтами під ялиново-буковими лісами; середньовисотні моноклінал. хребтів, вкриті ялиново-широколистяними лісами; улоговинно-терасні з дерново-підзолистими та лучними опідзоленими ґрунтами; низько- і високотерасні з дерново-підзолистими глейовими і бурими гір.-ліс. ґрунтами під ялиново-широколистяними лісами; горґан. типу – середньогірні хребти з гострими кам'янистими гребенями, розсипищами на схилах, глибокими поперечними долинами із заростями субальп. криволісся, мохами та лишайниками; гір.-ущелинні з ділянками буково-ялицевих лісів; верховинні з опідзоленими бурозем. ґрунтами, вкриті трав'яною рослинністю або зайняті с.-г. угіддями. З. К. іноді поділяють на 2 фіз.-геогр. підобласті – Бескид.-Горґан. (пн.-зх. частина) і Покут.-Буковин. (пд.-сх. частина). Виділяють також серію (до 15-ти видів) смуг (природ. комплексів), приурочених до виходів літологічно однорід. товщ гір. порід, на яких сформувалися відповідні ґрунти і лісо-рослинні біоценози.

У З. К. розташ. міжнар. біосфер. заповідник «Східні Карпати», [Карпатський національний природний парк](#), нац. природ. парк «Сколівські Бескиди», природ. заповідник [«Горгани»](#), [Джурджійський заказник](#), [Княздвірський заказник](#), [Тавпиширківський заказник](#), [Брадульський заказник](#), [Яйківський заказник](#), заказники [«Грофа»](#) та [«Скит Манявський»](#) (усі – заг.-держ. значення), а також низка регіон. ландшафт. парків.

Бібліографічний опис:

Зовнішні Карпати / І. П. Ковальчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-16880>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).